

Handläggare
Marie Lindström
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Diarenummer
13KS/0199

Kommunstyrelsen

Undervisning i keramik/formgivning på Kulturskolan

Förslag till beslut

1. Medel för undervisning i keramik/formgivning för 2013, 90 000 kronor, belastar kommunstyrelsens konto Reserv oförutsedda händelser.
2. Avgiften för deltagande i keramik och bild- och formundervisning fastställs till 1000 kr per termin.

Beslutsnivå

Punkt 1 kommunstyrelsen.
Punkt 2 kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Undervisning i keramik och bild och form har visat sig vara mycket efterfrågad i andra kommuner. Gustavsberg har en lång keramisk tradition och att erbjuda ungdomar keramikundervisning knyter an till denna tradition. Därför föreslås att undervisning i keramik och bild och form införs i Kulturskolans verksamhet.

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden har, enligt uppdrag från kommunfullmäktige, utrett och angett förutsättningarna för undervisning i keramik/formgivning inom Kulturskolans ram. Kultur- och fritidsnämnden har godkänt rapporten och föreslår en ramhöjning för att undervisning i keramik och bild och form ska starta höstterminen 2013. Många ungdomar ägnar sig åt olika former av kultur på sin fritid. I Värmdö finns ingen undervisning i keramik i kommunens regi.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för undervisning i keramik och bild och form 2013 beräknas till cirka 90 000 kronor. Höstterminen 2013 belastar kostnaden kommunstyrelsens konto Reserv oförutsedda händelser.

Konsekvenser för miljön

Ärendet har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

En breddning av Kulturskolans utbud med keramik- och bild- och formundervisning innebär att barn och unga i Värmdö kommun får ta del av en uttrycksform som visat sig

vara mycket populär i andra kommuner. Föreslagen kostnad för deltagande i undervisning är 1 000 kronor per termin.

Bedömning

Hantverk i olika former är populärt bland framför allt flickor och i många andra kommuner är undervisning i keramik mycket efterfrågad. Undervisning i keramik knyter an till Gustavsbergs långa keramiska tradition. Därför bör undervisning i keramik och bild och form införas i Kulturskolans verksamhet.

Ärendets beredning

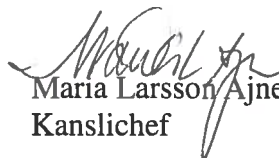
Ärendet har behandlats i kultur- och fritidsnämnden.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Rapport om undervisning i keramik/formgivning inom kulturskolans ram	Bilaggs
2	Tjänsteskrivelse, kundvals- och finansieringsavdelningen, 2012-10-25	Bilaggs
3	Protokoll Kultur- och fritidsnämnden 2012-11-20	Bilaggs

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kanslichef

Dnr 12KOFN/0116 Kultur- och fritidsnämnden 2012-11-20 § 57

Rapport om undervisning i keramik/formgivning inom kulturskolans ram.

Kultur- och fritidsnämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner rapporten samt överlämnar den till kommunfullmäktige.
2. FP, MP, M och KD yrkar att begära en ramhöjning på 90 000 kr för 2013 för att kunna starta kulturskoleverksamhet i keramik samt bild- och form från höstterminen 2013
3. Att be Kf fastslå avgift för kulturskoleverksamhet i keramik och bild- och form till 1 000 kr/termin.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts protokoll, 2012-11-06, §55.
Tjänsteskrivelse; Rapport om undervisning i Keramik/formgivning inom kulturskolans ram, 2012-10-25.

Rapport om undervisning i keramik/formgivning inom kulturskolans ram.

Sammanträdet ajourneras för överläggningar i partigrupper.

Yrkanden

- 1) FP, MP, M och KD yrkar att begära en ramhöjning på 90 000 kr för 2013 för att kunna starta kulturskoleverksamhet i keramik samt bild- och form från höstterminen 2013
- 2) att be Kf fastslå avgift för kulturskoleverksamhet i keramik och bild- och form till 1 000 kr/termin.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition om nämnden bifaller eller avslår yrkande 1) och finner bifall.

Ordföranden ställer proposition om nämnden bifaller eller avslår yrkande 2) och finner bifall.

Votering

Votering begärs. Den som bifaller yrkande 2) röstar ja. Den som det ej vill röstar nej.

Följande röstar ja: Filip Joelsson (MP), Bo Kahn (M), Gunilla Kågström Aste (M), Pia Hedström (FP), Helen Reduthe (KD) och Fredrik Sneibjerg (FP).

Följande röstar nej: Pär Simon Margulies, Peter Ekroth och Ann-Kristin Särnbrink (samtliga S).

Nämnden beslutar med 6 ja röster mot 3 nej röster bifall till yrkande 2.

Protokollsanteckning

S- gruppen lämnar följande protokollsanteckning; "Den socialdemokratiska gruppen godkänner rapporten som sådan, men önskar tillägga följande: I rapporten, som ska överlämnas till kommunfullmäktige som underlag för beslut, görs bedömningen från förvaltningens sida att avgiften för undervisning i Keramik respektive Bild och Form bör läggas på samma nivå som för ämnet Musik, dvs 1000 kr/termin.

Vi anser att det krävs en ordentlig diskussion omkring nivåerna på av kommunen erbjudna fritidsaktiviteter.

Kommunen har i sina inriktningsmål, som ligger till grund för nämndernas arbete, tagit beslutet att sträva mot att alla medborgare ska ges möjlighet att delta på lika villkor. Detta inbegriper - som vi från den socialdemokratiska gruppen ser det - även socioekonomiska faktorer, något vi i Kultur- och fritidsnämnden även fått gehör för i och med att socioekonomiska faktorer skrivits in i indikatorerna.

Av denna anledning anser vi att det är att gå emot nämndens och kommunens gemensamt inriktningsbeslut var gång vi i nämnden självmant sätter upp hinder som motarbetar denna inriktning.

I och med att vi avgiftsbelägger fritidsverksamhet för barn och unga, som ska uppmuntra till en meningsfull fritid för alla, stänger vi ute de barn vars familjer inte klarar av denna ytterligare kostnad.

Vi menar att 1000 kr/termin utgör en sådan för hög kostnad för många familjer.

Den socialdemokratiska gruppen menar att beslut enligt detta medvetet åsidosätter inriktningsmålet om tillgänglighetsprincipen, något som låg till grund för vårt förslag till detaljbudget för nämnden.

Vi ställer oss bakom rapporten i sig, om vikten av undervisning i keramik/formgivning inom kulturskolans ram, men motsätter oss avgiftsnivån, som vi anser vara för hög".

För den socialdemokratiska gruppen
Pär Simon Margulies, 2:e vice ordförande

Sändlista

Kundvals- och finansieringsavdelningen
Kansli- och utvecklingsavdelningen
Författningssamling
Akten

Diarienum: 12KOFN/0116

2012-10-25

Lena Gullmert, Karin Fernström

Kundvals- och finansieringsavdelningen

Rapport om undervisning i keramik/formgivning inom kulturskolans ram.

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnde godkänner rapporten samt överlämnar den till kommunfullmäktige.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden har i budget 2012 fått i uppdrag av kommunfullmäktige att utreda och ange förutsättningarna för att erbjuda undervisning i keramik/formgivning inom kulturskolans ram.

Kundvals- och finansieringsavdelningen redovisar rapporten samt föreslår kultur- och fritidsnämnden att godkänna den samt överlämna den till kommunfullmäktige.

Handwritten signature of Monica Fransson.

Monica Fransson
Kundvals- och finansieringschef

Handwritten signature of Lena Gullmert.

Lena Gullmert
Kulturchef

Värmdö kommun
Dnr:12KOFN/0116
12-11-07
Lena Gullmert, Karin Fernström
Kundvals- och finansieringsavdelningen
Kulturenheten

Rapport om undervisning i keramik/formgivning inom kulturskolans ram.

Bakgrund

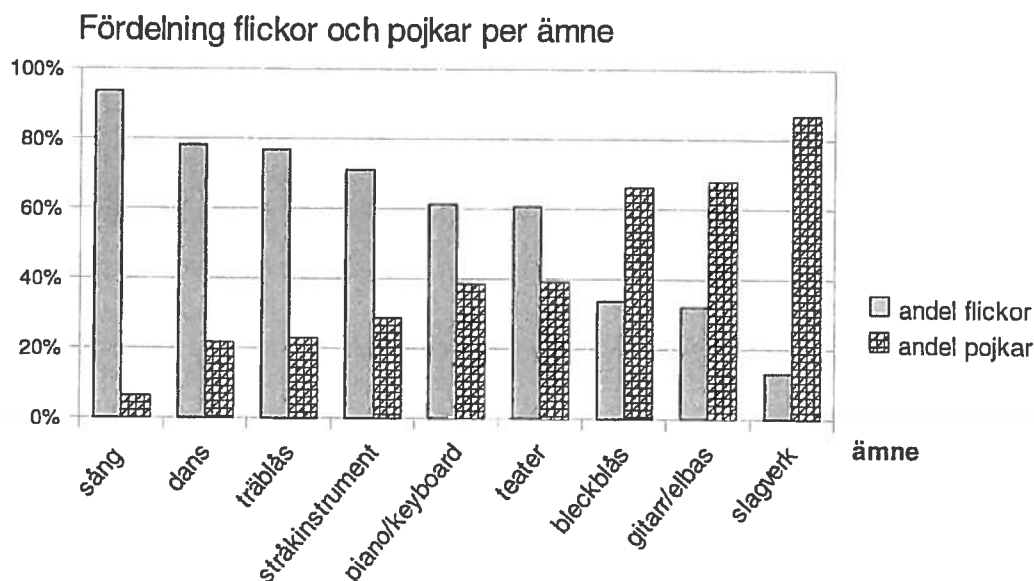
Kultur- och fritidsnämnden har i budget 2012 fått i uppdrag av kommunfullmäktige att utreda och ange förutsättningarna för att erbjuda undervisning i keramik/formgivning inom kulturskolans ram.

I maj 2012 redovisade avdelningen för nämnden en utredningen vars syfte var att i enlighet med uppdrag förslå ett system för kulturskolepeng/check samt kundval inom kulturskoleverksamheten. Kultur- och fritidsnämnden godkände rapporten Rapport Kulturskola peng/check och kundval samt beslutade att tillsvidare inte införa kulturskolepeng/check och kundval. Regeringens "Upphandlingsutredningen 2010" slutbetänkande, som presenteras vid årsskiftet föreslås inväntas.

På sikt förordas en upphandling av olika utförare enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). Att föredra vore en upphandling som i likhet med de möjligheter som lagen om valfrihetssystem medger, nämligen att utförare kan lämna anbud och bli godkända löpande över tid. Kommunen fastställer kvalitetskrav som ställs på samtliga utförare som vill bli "godkänd leverantör". På det sättet kan kommunen styra vilka kulturskoleämnen man vill erbjuda barn och unga i kommunen samtidigt som anbud kan inkomma över tid. Detta anses dock inte möjligt att genomföra med dagens lagstiftning. En lagändring förväntas dock komma vilket underlättar detta.

Barns och ungdomars kulturvanor idag

Barn och ungdomars kulturvanor har förändrats under senare år till att omfatta både fler och nya kulturuttryck. Ungdomsstyrelsen har gjort en analys av ungas kulturutövande på fritiden, *NÄR VAR HUR om ungas kultur* (april 2011). I rapporten konstaterar Ungdomsstyrelsen att många unga ägnar sig åt kulturutövande på sin fritid. Slöjd och hantverk är den populäraste formen för kulturutövande, följt av bildskapande, musicerande och skrivande. Därefter följer dans och drama. I undersökningen inkluderas flera typer av bildskapande och skrivande med hjälp av datorer och kopplat till internet. Slöjdande, bildskapande och skrivande är aktiviteter där flickor dominerar.

Tabellen visar hur fördelningen mellan olika ämnen fördelar sig mellan flickor och pojkar i Värmdö kulturskola, dvs pop och rock, slagverk och gitarr domineras av pojkar medan dans, sång och stråk domineras av flickor. Uppdelningen mellan könen i Värmdö skiljer sig inte från andra kommuner i landet. Den senaste utökningen av elever inom Värmdö kulturskola har framför allt skett inom gitarrämnet.

I rapporten om kundval och check inom kulturskoleverksamheten i Värmdö har avdelningen tidigare pekat på att det vid en breddning av utbudet, vad gäller ämnen och nya uttrycksformer, är viktigt att göra medvetna val och satsningar utifrån ett genusperspektiv. En satsning på slöjd och hantverk, bildskapande, skrivande, dans och drama gynnar flickor medan en satsning på musik (främst med inriktning pop och rock) gynnar pojkar.

Kulturutbud för barn och unga i Värmdö

Alla barn och unga som är folkbokförda i Värmdö kommun har rätt att, i mån av plats, ta del av frivillig kulturskoleundervisning. Av de cirka 7 300 barn och unga i åldersgruppen 7- 19 år som bor i Värmdö hösten 2012 deltar cirka 1650, motsvarande 23 procent, i kulturskoleverksamhet finansierad av kultur- och fritidsnämnden. Verksamheterna bedrivs av den kommunala Värmdö kulturskola, med cirka 1150 elever, samt de två föreningsdrivna verksamheterna Gustavsbergs Musik- och Balettstudio och Värmdö scenskola, med cirka 500 elever sammantaget.

Därutöver förekommer att föreningar och olika privata aktörer erbjuder kurser i bland annat måleri/bild, keramik och instrumentalundervisning för barn och unga.

Keramikutbud för barn och unga idag i Värmdö

Utbudet av fritidsverksamhet inom keramik och bild- och formområdet för barn och unga i Värmdö finns huvudsakligen i Gustavsbergs hamn, i Föreningen G-studios kurslokaler.

Folkuniversitetet anordnar olika kurser med måleri/bild och keramik i G-studios kurslokaler i Gustavsbergsfabriksområde. De erbjuder till exempel en "After school konstskola" för barn mellan

10-15 år där 10 gånger kostar 1300 kr. Vad gäller keramik finns enbart kurser riktade till vuxna. En kurs namnges dock "Keramik för liten och stor" och ges under fem lördagar. Prisnivåerna för de keramiska kurserna varierar utifrån antal kurstillfällen, priset för en terminslång kurs är 3700 kr.

Gustavsbergs Porslinsmuseums Drop-in

I Gustavsbergs Porslinsmuseums verksamhet ingår att besökare till en kostnad måla en keramikmugg, tallrik eller kakelplatta som sedan bränns i ugn. Detta bedrivs i drop in-form och förekommer utöver den ordinarie utställningsverksamheten. Det finns inga kurser i museets regi. Under sommaren 2012 erbjöd dock museet prova-på-verksamhet med drejning. Som ledare för kurserna hade studenter från Konstfack anlitats. Verksamheten startade veckan efter midsommar och pågick till mitten av augusti. Erbjudandet gällde onsdagar – lördagar kl 11-16. Cirka 300 besökare i alla åldrar och ungefär lika fördelat mellan könen tog del av erbjudandet. För 150 kr fick man lera samt 30 minuters drejtid med individuell handledning. Man kunde även kavla och ringla för 100 kr inklusive material.

Erfarenheter från kommuner som erbjuder keramik som kulturskoleämne

Ett 30-tal kulturskolor i landet erbjuder en blandning av olika skapande uttryck som kallas för Bild och Form där även keramik kan ingå. Kursavgifterna per termin varierar mellan cirka 300 kr till 1500 kr, inklusive material. Några nedslag i landets kulturskolor visar på att den övervägande majoriteten elever är flickor. Några kulturskolor har även keramik som separat ämne.

Hjo kulturskola med cirka 240 elever kallar ämnet Bild och Form och avgiften är 575 kronor per termin. 24 elever från 9 år och uppåt går för närvarande på kursen i två grupper. 2/3 är flickor. Ingen kö. Här ingår ett visst material och man erbjuder eleverna ämnen såsom teckning, målning, keramik, screentryck, grafik, skulptur, digitalt foto, film, silversmide.

Södertälje kulturskola har cirka 1600 elever totalt och erbjuder keramik som ämne. Man har i dagsläget 3 grupper. Åldersgränserna är satta till 10-14 år respektive 15-19 år och gruppstorleken är på 7 elever. Samtliga elever är flickor. Terminsavgiften är 1130 kronor och då ingår material.

Sala kulturskola har ungefär 450 elever totalt och erbjuder ämnet Måleri och Bild. Inom detta förekommer undervisning i keramik. I dagsläget finns två grupper och man är cirka 5-10 per grupp. Majoriteten elever är flickor. Terminsavgiften inklusive material är 625 kronor.

En stor kulturskola är Kulturskolan i Västerås med cirka 3000 elever. Där erbjuds ämnet Bild och Form från 7 år men från 12 år kan man specialisera sig på Keramik. Man har 75 minuters lektioner och tekniker såsom att tumma, ringla, kavla, skulptera, dreja och bränna ingår. Terminsavgiften för Keramik är 950 kronor inklusive material. Gruppen är på max 7 elever och i dagsläget kan man endast erbjuda en kurs. Samtliga kursdeltagare är flickor och det finns just nu en kö på 7 personer som vill börja (endast flickor). Den lärare som undervisar i ämnet skriver: "Mycket tacksamt och roligt ämne för eleverna; de jag har uppskattar verkligen ämnet. Vi drejar också, varför de inte skall vara under 12 år för att klara sådant. De behöver även vara ganska motiverade/självständiga eftersom drejandet kräver assistans av läraren, dvs en i taget. Hos oss kan bara 2 elever dreja per undervisningstillfälle. Vi har lagt på tid för keramiken 2x60min för att hinna med."

En alternativ verksamhet till kulturskola erbjuder Hagalunds keramikverkstad i Solna. Från början var huset en fritidsklubb där man bedrev öppen verksamhet för mellanstadiebarn på dagtid och öppen verksamhet på kvällar och helger för tonåringar. Med åren har verksamheten utvecklats på olika sätt och idag är det barnkurser på eftermiddagar och öppen verksamhet på kvällar för både barn, ungdomar och vuxna. Där finns en anställd som arbetar dagtid och två kvällar, övriga kvällar hålls verksamheten öppen av utvalda besökare som fått ett ansvar på ideell grund. Denna verksamhet är en del av den allmänna öppna fritidsverksamheten. Solnas kultur- och

fritidsförvaltning bekostar en anställd, lokal samt IT- uppkoppling.

Kostnader för undervisning i Keramik samt Bild och form.

Den ersättning som ges till Värmdö kulturskolas frivilliga ämnesundervisningen utifrån aktivitet. Ersättningen, inklusive lokalersättning, utgår per elev och år enligt följande:

• musikundervisning	6 735 kr per elev och år
• basår och teori	4 185 kr per elev och år
• ensemble och orkester	2 960 kr per elev och år
• kör	1 730 kr per elev och år
• dans och drama/teater	1 730 kr per elev och år

För två grupper om sju elever i ämnet *Keramik* uppgår kostnaden med en preliminär beräkning till 95 000 kr per år. Då får eleverna tio lektionstillfällen om 90 minuter. Ersättningsnivån till utförare skulle då bli 6 200 kr per elev och år. I summan har beräknats en materialkostnad.

Detta kan jämföras med elever i ämnet *Musik* som får 14 lektionstillfällen. För detta ämne är ersättningen till Värmdö kulturskola 6 735 kr per elev och år. Kostnaden är således lika för ämnena *Musik* och *Keramik*.

Kostnaden för två grupper om 12 elever i ämnena *Bild och form*, där keramik är en del, uppgår kostnaden med en preliminär beräkning till 80 000 kr per år. Då får eleverna 12 lektionstillfällen om 75 minuter. Ersättningsnivån till utförare skulle då bli 2 800 kr per elev och år.

Detta kan jämföras med elever i ämnena *Dans eller Drama* som får 14 lektionstillfällen om 60 minuter. För dessa ämnen är ersättningen till Värmdö kulturskola 1 730 kr per elev och år. Kostnaden är således något högre för ämnet *Bild och form* om man jämför ämnena *Dans* och *Drama*.

Bedömning

Undervisning i ämnet keramik knyter an till Gustavsbergs långa keramiktradition. Av erfarenheter från andra kommuner framgår också att ämnet *Keramik* samt *Bild och Form* är mycket populära, framför allt bland flickor. Det bedöms därför som att förutsättningarna för undervisning i keramik är goda men att ekonomiska medel i dagsläget saknas inom befintlig ram.

Under förutsättning att verksamheten skulle bedrivas inom Värmdö kulturskola kan det konstateras att kostnaden för undervisning i *Keramik* är ungefär densamma som för undervisning i ämnet *Musik*. Det blir även ungefär samma kostnad för undervisning i *Bild och Form* som för undervisning i ämnena *Dans* respektive *Drama/teater*.

Men kostnaden för *Bild och form* beräknas till 2 800 kr per elev och år och är därmed lägre än kostnaden för *Keramik* som beräknas till 6 200 kr per elev och år.

Dock ryms inte någon ytterligare verksamhet inom ramen för Värmdö kulturskola. Det finns också en kö på ca 600 elever till verksamheten, framför allt till musikämnet, varför det inte vore lämpligt att ta bort några platser för att ersätta dessa med keramikämnet.

Avgiften för undervisning i *Keramik* respektive *Bild och form* kan lämpligen läggas på samma nivå som för ämnet *Musik*, dvs 1 000 kr/termin.

För att kunna undervisa i ämnet keramik ställs särskilda krav på de lokaler där undervisningen ska

äga rum. I ungekulturhuset Gurraberg finns lokaler som kan hyras för ändamålet, även i Gustavsbergs fabriksområde finns lokaler för keramikundervisning i föreningen G-studios regi.

Ett alternativ eller komplement till att införa ämnet inom Värmdö kulturskolas verksamhet är att verksamheten kan ske inom ungekulturhuset Gurrabergs verksamhet. Det kan då ske i form av kortare eller längre kurser eller som workshops. Det är också meningen att ungdomar efter genomförda workshop i olika kulturverksamheter ska kunna använda lokalerna på egen hand. Ungkulturhuset Gurraberg vänder sig till ungdomar i ålder 13 år och uppåt. Med utgångspunkt från beräkning av kostnader om verksamheten bedrivs i Värmdö kulturskolas regi är bedömningen att motsvarande verksamhet i ungekulturhuset Gurrabergs regi skulle betinga samma kostnad. Enstaka workshops medför lägre kostnader. Dessa kan beräknas utifrån samma utgångspunkt. Då kostnaden till största delen utgörs av timlön till pedagog är den beroende av vilken omfattning av verksamheten som beslutas.

